

Sinteză dezbateri publică
Consultarea partenerilor sociali privind documentul de politică publică
„Opțiunile de educație și formare profesională a absolvenților de clasă a VIII-a”
- Brașov, 9 iunie 2016 -

1. Informații privind participarea la eveniment

Participanți la întâlnirea de consultare : Parteneri sociali din județele: Brașov, Covasna și Harghita

Total participanți: 76

Locația întâlnirii: Sediul Camerei de Comerț și Industrie Brașov

Structura instituțională a participanților la întâlnirea de consultare:

Categoria instituțională	Nr. de participanți	Nr. respondenți la chestionare
Total din care:	76	72
- Inspectorate școlare	7	6
- Autorități locale	6	6
- AJOFM	5	4
- Alte instituții deconcentrate	2	2
- Camere de Comerț, Industrie și Agricultură	4	3
- Agenți economici	17	19
- Organizații patronale	3	3
- Sindicate	7	5
- Școli	22	21
- Universități	1	1
- ONG, alți reprezentanți ai societății civile	2	2

2. Principalele probleme discutate și aspectele rezultate din dezbateri

- Rolul camerelor de comerț în învățământul dual, consacrat în țările cu tradiție în acest sistem;
- Disponibilitatea CCI Brașov de implicare pentru asigurarea interfeței cu mediul economic și interesul privind colaborarea cu instituțiile de învățământ;
- Interesul AJOFM pentru implicare, în parteneriat cu Inspectoratul școlar și Camera de Comerț, pentru consolidarea învățământului profesional, în sistem dual, identificarea nevoilor pieței muncii și a ramurilor economice cu potențial de dezvoltare și absorbție a forței de muncă, orientarea profesională a elevilor;
- Ar trebui preluat modelul german privind rolurile atribuite Camerei de Comerț;

- Nevoia constituirii unui fond de formare profesională, după modelul existent în alte țări;
- Problema migrației forței de muncă calificate spre vestul Europei, fluctuația forței de muncă tinere;
- Necesitatea sprijinirii mobilității fizice elevilor din mediul rural, pentru facilitarea accesului la formarea profesională prin decontarea integrală a cheltuielilor de transport și internat;
- În prezent, de multe ori nu se completează locurile la clase de învățământ profesional în calificări foarte solicitate de angajatori. Pentru atragerea elevilor este foarte importantă acordarea de stimulente (burse și alte forme de sprijin pentru elevi);
- Problema abandonului școlar: ar fi utilă elaborarea unor norme metodologice de aplicare a unor măsuri eficiente care să oblige la frecventarea școlii în învățământul obligatoriu;
- Necesitatea unor standarde de acreditare a agenților economici implicați în practica elevilor;
- Trebuie avută în vedere creșterea implicării agenților economici în selecția elevilor, comisiile de evaluare pentru certificarea calificării, elaborarea CDL; implicarea lor în selecția profesorilor;
- Introducerea unor clauze contractuale privind obligația angajării după absolvire (cu obligația rambursării cheltuielilor de școlarizare în caz de nerespectare);
- Curricula pentru învățământul profesional în sistem dual să fie adaptată pentru a reflecta mai bine nevoile și implicarea agenților economici;
- Este necesară o implicare mai mare a agenților economici în toate etapele: recrutarea și selecția elevilor, formarea practică, evaluarea și certificarea competențelor, elaborarea CDL;
- Respectarea ponderii de 60% a învățământului liceal tehnologic și profesional (*N.B. această pondere este asumată ca țintă pentru anul 2020 în Strategia Educației și Formării Profesionale în România 2016-2020, aprobată prin HG nr. 317/2016*);
- Intrarea la liceu să nu se facă cu medie de admitere sub 5;
- Reciprocitatea obligațiilor firmei și ale elevului privind angajarea după absolvire (principiul simetriei în clauzele contractuale);
- Existența unui cadru legal adecvat care să asigure facilități fiscale și stimulente corespunzătoare pentru implicarea IMM în formarea elevilor, iar în cazul practicii organizate de organizații non-profit trebuie avute în vedere co-finanțarea unor costuri (utilități, materiale, tutori);
- Importanța formării pedagogice a tutorilor / formatorilor din întreprinderi
- Nevoia de manuale școlare pentru pregătirea de specialitate în diferite meserii (nu există în învățământul profesional);
- Lipsa de atractivitate a învățământului profesional se datorează și faptului că elevii și părinții nu au informații referitoare la calificările solicitate pe piața muncii;

- Supradimensionarea planului de școlarizare în raport cu numărul real de absolvenți de clasa a VIII-a și preferința elevilor pentru liceu (în primul rând pentru liceul teoretic) conduce la neocuparea locurilor în învățământul profesional;
- Introducerea unui fond de formare profesională (constituit din contribuțiile angajatorilor);
- Necesitatea introducerii unui sistem de acreditare a firmelor pentru practica elevilor în învățământul profesional-dual, fără proceduri greoaie și condiții exagerate pentru obținerea acestei acreditări;
- Importanța orientării și consilierii profesionale; trebuie implicați și agenții economici;
- Educația anteprenorială să nu fie predată de profesorii de științe socio-umane, ar trebui mai degrabă implicați profesori de specialitate care sunt mai conectați la realitățile și oportunitățile pieței muncii, cu posibilitatea implicării/invitării unor reprezentanți / specialiști din mediul economic care să vorbească elevilor despre afaceri;
- Nevoia asigurării din fonduri publice (la care se pot adăuga contribuții ale firmelor interesate) a unor condiții corespunzătoare pentru componenta de pregătire în școală, în special în ceea ce privește dotarea atelierelor și laboratoarelor școlare;
- Facilități fiscale pentru firmele implicate în practica elevilor;
- Importanța formării cadrelor didactice pentru adaptarea continuă la schimbările tehnologice și organizaționale din economia reală;
- Externalizarea examenului de certificare a calificării ar fi o soluție pentru creșterea calității și credibilității examenului final, pe de altă parte ar putea fi utilizată și organizarea actuală care ar putea fi îmbunătățită prin creșterea reprezentativității mediului economic în comisiile de certificare și implicarea unor evaluatori formați în acest scop;
- Referitor la tipul de contract, acesta ar putea fi de două tipuri: unul pe baza modelului actual al contractului de practică și un contract nou specific pentru învățământul dual. Ar putea fi luat în considerare varianta încheierii unui contract cu practică în clasa a IX-a după modelul actual și opțiune pentru încheierea unui contract nou în sistem dual între elev (părinte) și agentul economic începând cu clasa a X-a cu finanțare suplimentară din partea firmei (burse/alte forme de retribuire);
- Problema orientării și consilierii profesionale deficitare;
- Consilierul școlar realizează consilierea d.p.d.v pedagogic; pentru consilierea pentru carieră ar trebui implicați, mai degrabă, profesori de educație tehnologică / profesori de discipline tehnice;
- Importanța orientării și consilierii în relația cu elevii și părinții; implicarea firmelor
- Influența mediului familial în alegerea unui traseu de formare;
- Necesitatea decontării integrale a cheltuielilor de transport, cazare, masa pentru mobilitatea elevilor din rural;

- Nevoia actualizării nomenclatorului de calificare și a curriculum-ului;
- Nu toți agenții economici care au nevoie de forță de muncă dispun de resursele necesare pentru implicare financiară în susținerea școlii și pentru realizarea practicii elevilor după modelul Școlii Profesionale Germane Kronstadt. Din acest motiv, dotarea școlilor (ateliere și laboratoare) trebuie să fie asigurată, în primul rând din fonduri publice; de asemenea este necesară stimularea firmelor prin facilități fiscale pentru implicarea lor în practica elevilor;
- Problema esențială referitoare la calitatea procesului și rezultatele obținute este în legătura cu subfinanțarea sistemului de educație și formare profesională;
- Atractivitatea scăzută a învățământului profesional și tehnic;
- Necesitatea explicării clare a diferențelor între traseul de formare în sistem dual și cel din învățământul profesional actual;
- Industria aeronautică este interesată de nivelurile 4 și 5 de calificare (nivel liceal și postliceal) – tehnicieni superiori cu bacalaureat și multă practică, ținând cont de standardele și cerințele actuale în cadrul domeniului. Absolventul de liceu cu bacalaureat trebuie să aibă cunoștințe de limbă străină, informatică și competențe tehnice/profesionale corepunzătoare;
- Modificarea reglementărilor privind admiterea în învățământul profesional, pentru o implicare mai mare a agenților economici în stabilirea și organizarea probelor de admitere;
- Problema accesului și integrării în învățământul profesional a elevilor cu dizabilități și a celor cu dificultăți de învățare: trebuie identificate soluții în sprijinul integrării lor (educație remedială, afterschool, an pregătitor suplimentar/an de tranziție, introducerea și a nivelului 2 EQF și posibilitatea certificării parțiale a competențelor);
- Interesul agenților pentru formare în sistemul dual nu trebuie centrat pe obținerea de facilități fiscale. Principala motivație este dată de posibilitatea formării și angajării de forță de muncă bine calificate;
- Importanța implicării efective a agenților economici în asigurarea calității procesului de învățământ, în colaborare cu școala;
- Posibilitatea unei mobilități între cele două rute este binevenită, având în vedere că la absolvirea clasei a VIII-a (la vârsta de 14-15 ani) opțiunile profesionale nu sunt suficient conturate și se pot schimba pe parcurs (de ex. elevi înscriși în liceu ar putea ulterior să dorească să treacă pe ruta profesională). De asemenea, este interesul firmelor să promoveze atractivitatea rutei profesionale și pentru elevii buni, susținând elevii performanți să-și continue studiile pentru obținerea bacalaureatului și apoi să urmeze învățământul superior. Agenții economici au nevoie de toate nivelurile de calificare, totuși, trebuie să nu se uite că nevoia de forță de muncă e centrată în principal pe nivelul 3 EQF (probabil că raportul între nevoile de personal nivel 3 EQF/4 EQF este de 1 la 50);

- Este esențial ca accesul la examenul de certificare a calificării să fie condiționat de numărul de ore de practică (pentru același nivel de calificare, să fie același nr. de ore de practică, indiferent de ruta de pregătire).

3. Concluzii

- Învățământul profesional – dual poate fi o soluție pentru acoperirea necesarului de forță de muncă în ramuri care se confruntă cu un deficit de personal calificat.
- Este necesară modificarea următoarelor legi:
 - Legea învățământului- prin preluarea exemplelor de bună practică și a unui model existent într-un stat european cu experiență în organizarea învățământului profesional dual;
 - Legea Camerelor de Comerț și Industrie din România (Legea 335/2007), cu specificarea atribuțiilor legate de formarea profesională în sistem dual și modalitățile de asigurare a resurselor în vederea realizării atribuțiilor acestora;
 - Codului Fiscal privind acordarea de facilități firmelor implicate în formarea profesională de tip dual, în vederea stimulării implicării agenților economici în învățământul profesional dual;
 - Codului muncii prin includerea tipului de contract de formare profesională în sistem dual.
- Este necesară asigurarea unui raport de minim 60% pregătire practică și maxim 40% pregătire teoretică, adaptată nevoilor firmelor;
- Abordarea unei organizări responsabile a întregului sistem de educație și formare profesională astfel încât nivelul de pregătire să fie cel solicitat de agenții economici, în vederea creșterii gradului de inserție și scăderii ratei șomajului, în special în rândul tinerilor.

Președinte,
Silviu COSTEA

